

Το επταήμερο του Διόδωρου

ΤΟ ΒΗΜΑ
4.12.

Δημ. Ψυχουριάς

Υπεροψίαν και μέθην θα είχε ο Δαρειός

Πάντα είχα την απορία γιατί το Παλαιοκρασσάς γράφεται με δύο σίγμα, ημερολόγιό μου. Αφού το κρασί γράφεται με ένα σίγμα, γιατί το παλιόκρασο να γράφεται με δύο – που δεν γράφεται κιάλας, μόνο ο μέχρι προχθές διοικητής της ΔΕΗ επέμενε να χρησιμοποιεί δύο σίγμα για το επώνυμό του – και ο Ττάσσοος βέβαια χρησιμοποιεί το διπλό σίγμα για το όνομά του, αλλά αυτός μάλλον το κάνει αναγκαστικά, πρέπει να του το επέβαλε ο νονός του – του έμεινε παιδικό τραύμα και για τούτο μισεί τα σύμφωνα και τις συμφωνίες και τα διπλά: δικαιοδικά, διζωνικά, τέτοια πράγματα. Ετσι οι νονοί με τις επιλογές τους επηρεάζουν τον ρουν της ιστορίας.

Για τον Παλαιοκρασσά, μπορούμε να υποθέσουμε πως κάποιος πρόγονός του είχε ταβέρνα και πωλούσε παλιόκρασο και τον λέγαν παλιοκρασά οι πελάτες του. Γιατί πήγαιναν αφού είχε παλιόκρασο; Μάλλον τους έκανε πίστωση, έδινε με βερεσέ δηλαδή – αλλιώς, γιατί να πήγαιναν; Κάποια στιγμή η οικογένεια του παλιοκρασά πλούτισε, εξευγενίστηκε, μετάφρασε το όνομα στην καθαρεύουσα χάριν γοήτρου και προέκυψε το Παλαιοκρασσάς – και τα δύο σίγμα υιοθετήθηκαν για λόγους μεγαλοπρεπείας, για να μην ηγείται ο νονός μας στην ταπεινή προέλευση του επωνύμου.

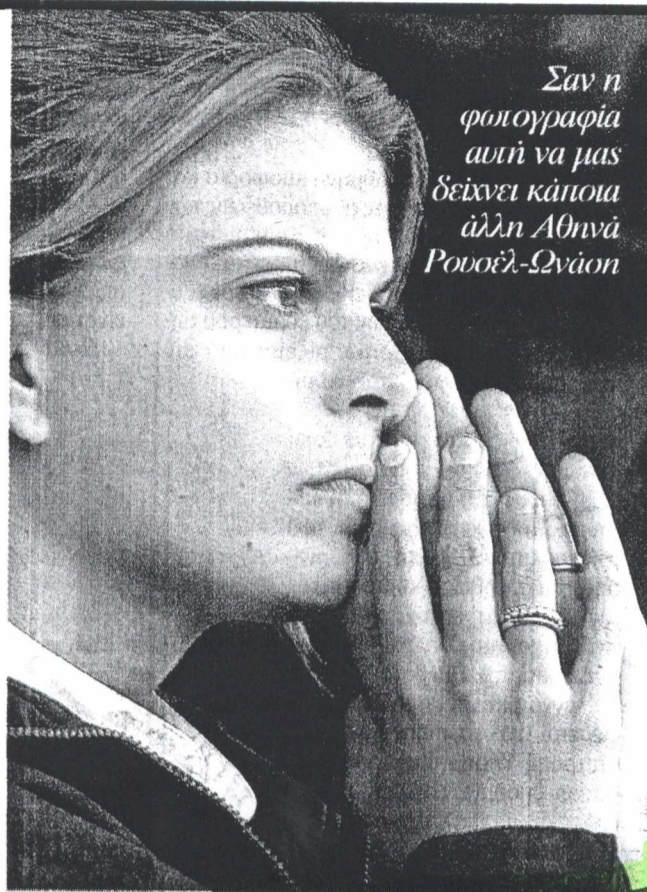
Μου φαίνεται ότι από την εποχή που έδινε βερεσέ κρασί και της χρωστούσαν οι χωρικοί, η οικογένεια θεωρεί πως όλοι της χρωστάμε κάτι – δεν μπορεί αλλιώς να εξηγηθεί ο τρόπος με τον οποίο ο κ. Παλαιοκρασσάς αντιμετώπιζε προϊσταμένους και υφισταμένους. Υπεροψία και μέθη τον χαρακτήριζε, όπως θα έλεγε και ο ποιητής Φερνάνδης – και τα δύο εξηγούνται: υπεροψία επειδή του χρωστάγαμε και επειδή έχει δύο σίγμα στο επώνυμο, μεθη λογω επαγγελμα-

ματος: πώς να το κάνουμε, άμα εμπορεύεσαι κρασιά κρατάς τα καλύτερα για τον εαυτό σου.

Θα έχουν να γράφουν τώρα για διαπλοκές, επιχειρηματικές συγκρούσεις για τη ΔΕΗ και ιστορίες – αρκεί, μου φαίνεται, η ετυμολογική και πραγματολογική ανάλυση του ονόματος για να εξηγηθούν όλα.

Ο φόβος της γνώσης

Η άλλη σπουδαία είδηση της εβδομάδας είναι πως η κυβέρνηση κατάστρωσε σχέδιο με την επωνυμία Δίοδος που θα επιτρέπει στους φοιτητές να έχουν γρήγορη πρόσβαση στο Ιντερνέτ με μικρή σχετικά συνδρομή, 15 ευρώ τον μήνα – μακάρι να γίνει. Πρόκειται για πολύ σωστότερη λύση από το να μοιράζονται στα παιδιά δωρεάν υπολο-

Σαν η
φωτογραφία
αυτή να μας
δείχνει κάποια
άλλη Αθηνά
Ρουσέλ-Ωνάση

γιστές (για την ακρίβεια: να υποσχονται ότι θα μοιράσουν) για προεκλογικό δόλωμα.

Τώρα θα δούμε πόσα απίδια πιάνει ο σάκος, πόσοι και πόσες δηλαδή θα θυσιάσουν πέντε καφέδες τον μήνα για να αποκτήσουν πρόσβαση στο Δίκτυο – και πόσοι θα αγοράσουν υπολογιστές για να το κάνουν, διότι οι περισσότεροι φοιτητές δεν έχουν: οι οικογένειες προτιμούν να αγοράζουν στα παιδιά πανάκριβα κινητά τηλέφωνα για να επικοινωνούν οι μαμάδες μαζί τους και να καλλιεργούν το οιδιπόδειο και το ιοκάσειο σύμπλεγμα και να νιώθουν ασφαλείς, παρά υπολογιστές.

Νιώθουν και άλλη ασφάλεια οι γονείς με τα κινητά: γνωρίζουν και αυτοί να τα χειρίζονται, δεν απαιτούν ιδιαίτερες γνώσεις ούτε μεγάλη προσπάθεια – ενώ με τους υπολογιστές δεν είναι το ίδιο. Και να μάθουν τα παιδιά να τους χρησιμοποιούν, να τους κάνουν τους έξυπνους; Α, πα, πα, πα, πα – καλύτερα τηλεόραση. που επιμορφώνει ακό-

πως.

Μακάρι να διαψευστώ, αλλά φοβάμαι ότι δεν θα συρρεύσουν οι 600.000 φοιτητές να αποκτήσουν φθηνή σύνδεση Ιντερνέτ: έχουν δουλέψει καλά τα σχολεία και ο κ. Χριστόδουλος, μας έχουν κάνει κοινωνία που φοβάται τη γνώση. Μακάρι να έχω άδικο.

● Είχα πει πως δεν θα διαβάσω το βιβλίο του Κώστα Σημίτη, αλλά ντράπηκα μόλις έμαθα ότι κάποιος εξαιρετικός κύριος που είναι νομάρχης Θεσσαλονίκης και δεν θα θυμάται κανείς το όνομά του μόλις χάσει το αξίωμά του δήλωσε «εγώ δεν λερώνω τα χέρια μου», όταν τον ρώτησαν αν θα το διαβάσει. Εγώ είμαι καλύτερος που δεν θέλω να λερώσω τις αναμνήσεις μου; Ετσι σκέφτηκα και έτρεξα να το αγοράσω.

Δυστυχώς, ίσως υπάρχει Θεός

Το διάβασα. ημερολόγιό μου, και αν εξαιρέσεις κάποιες σελίδες με πίνακες και στοιχεία τι έγινε και τι δεν έγινε, το διάβασα μονορούφι – και πληγώθηκα βαθιά: είναι εξαιρετικό βιβλίο. Δηλαδή, όχι μόνο υπήρξε πρωθυπουργός, αλλά είναι και καλός συγγραφέας και δικαίως πωλούνται δεκάδες χιλιάδες αντίτυπα που θα τα διαβάσουν δεκάδες χιλιάδες άνθρωποι – ενώ εσένα ποιος θα σε διαβάσει, ημερολόγιό μου; Για τούτο πληγώθηκα βαθιά: για να υπάρχει τόση αδικία στην κατανομή των ταλέντων και των αναγνωστών, σημαίνει ότι μπορεί να υπάρχει και Θεός, και αυτό κάνει ακόμα χειρότερη την κατάσταση.

Όσοι αναζητούν πολιτικά κουτσομπολιά και προσπαθούν να διαλευκάνουν συνωμοσίες θα απογοητευθούν: ο Σημίτης εκφράζει με σαφήνεια και λιτότητα τα γεγονότα και τις απόψεις του χωρίς να κάνει προσωπικές επιθέσεις, ούτε καν κρι-

σεις επί προσώπων, και χωρίς υπονοούμενα, χωρίς να καταγγέλλει συνωμοσίες και διαπλοκές στις περιπτώσεις που τα πράγματα πήγαν στραβά. Μπορεί να γράφει «κάποιοι αδράνησαν», «κάποιοι διαφώνησαν», αλλά δεν λέει ποιοι – βεβαίως αυτοί αναγνωρίζουν τον εαυτό τους και δεν θα του χαριστούν του Κώστα Σημίτη. Και όπου αναφέρει πρόσωπα σε περιπτώσεις διαφωνιών ή αποτυχιών, περιγράφει απλώς τα γεγονότα και αφήνει τον αναγνώστη να κρίνει.

Αυτό βέβαια έχει ως συνέπεια να εξωραϊζεται η κατάσταση που υπήρχε στην κυβέρνηση και στο ΠαΣοΚ τα χρόνια της πρωθυπουργίας του – όλοι θυμόμαστε πως, και στην πρώτη και στη δεύτερη πρωθυπουργία του, έφθασε να απειλήσει με παραίτηση,

με αποχώρηση, για να συμμαζέψει την κυβέρνηση και το κόμμα. Αναφέρεται επιτροχάδην, δεν ασχολείται με αυτά, τα αντιπαρέχεται – μου φαίνεται πως τα προσπερνά όχι τόσο επειδή τα θεωρεί βλαπτικά για το κόμμα στο οποίο ανήκει, αλλά επειδή θεωρεί πως δεν έχουν σημασία, πως είναι άχρηστη αυτή η γνώση: δεν προσφέρει τίποτα το να γίνουν γνωστά πέραν του να ικανοποιήσουν τη νοσηρή περιέργεια για σκανδαλιστικές λεπτομέρειες του τι έκανε ο ένας και τι είπε ο άλλος, αυτά που η παιδαριώδης δημοσιογραφία θεωρεί πεμπτούσια της πολιτικής.

Δεν θυμάμαι να βρήκα καμιά αναφορά σε «ξένα κέντρα» ή σε «σκοτεινές δυνάμεις», σε «εξωθεσμικές παρεμβάσεις», σε «ταβατζήδες» που εμπόδιαν το έργο του. Αναρωπιέται κανείς: πώς είναι δυνατόν τέτοιος άνθρωπος να υπήρξε πρωθυπουργός χώρας όπου τα πάντα ερμηνεύονται επί τη βάσει του «ξένου παράγοντα» και των συνωμοσιών σκοτεινών συμφερόντων;

Το δίδυμο της επιτυχίας

Ο λιτός τρόπος της γραφής αποτελεί υπόδειγμα ουσιαστικής πολιτικής σκέψης: αποδεικνύει πως δεν χρειάζονται βαρύγδουπες αναλύσεις και πολύπλοκα σχήματα, ύφους ή ερμηνευτικά, της πραγματικότητας. Η συλλογιστική του είναι: τα προβλήματα της Ελλάδας είναι φανερά – ας προσπαθήσουμε να τα αντιμετωπίσουμε. Υπάρχει εξαιρετική θετικότητα στη σκέψη του Κώστα Σημίτη: αυτός, μου φαίνεται, είναι και ο λόγος της πολιτικής του επιτυχίας.

● Συνοπτικά, μπορεί να ζηλεύω αλλά δεν μετανιώνω που έγραφα *Σημίτης Και Ξερό Ψωμί* αισθάνομαι ξανά δικαιωμένος.

● Σκέφτομαι ότι, στο κάτω κάτω, γιατί να μη ζηλεύω εγώ; Εδώ θα τον ζηλεύει για την εκδοτική επιτυχία του ακόμη και το δεξί του χέρι, ο Νίκος Θέ-

μελης, που τα μυθιστορημάτα του πούλησαν δεκάδες χιλιάδες αντίτυπα και τώρα τον ανταγωνίζεται ο Σημίτης καταγράφοντας την πραγματικότητα που ζήσαμε – και ως τον ζηλεύουν τόσοι και τόσοι τον Θέμελη γιατί πέτυχε το όνειρο κάθε αριστερού διανοούμενου: να είναι σπουδαίος γραφιάς και ταυτόχρονα να είναι ο σύμβουλος του ηγεμόνα.

Τι να πω; Είναι μοναδικό δίδυμο αυτοί οι άνθρωποι – κάποτε θα γραφούν διδακτορικά για την περίπτωση τους, για τον καθένα χωριστά αλλά και για τους δυο μαζί – όταν θα πάψουμε να είμαστε φθονερή χώρα, λαός που προσπαθούμε να κόψουμε κάθε κεφάλι που ψηλώνει πάνω από το δικό μας.

Διόδωρος Κυψελιώτης